

Borgmestrene i hovedstadsområdet

Til

Økonomi- og Indenrigsminister Morten Østergaard
Finansminister Bjarne Corydon
Beskæftigelsesminister Henrik Dam Kristensen

17. december 2014

Vi skriver til jer, fordi en kreds af otte kommuner (Aarhus, Esbjerg, Herning, Holstebro, Hjørring, Odsherred, Randers og Vordingborg) vedholdende har fremført en række synspunkter om en reform af udligningssystemet, og i den forbindelse kædet behovet for en reform af udligningssystemet sammen med den refusionsomlægning, der er et led i beskæftigelsesreformen. Blandt andet har borgmestrene fra de otte kommuner i et brev til jer af 10. november 2014 argumenteret for et enstrengt udligningssystem.

Der er muligvis behov for at tage hensyn til refusionsomlægningens konsekvenser for de enkelte kommuner, men vi vil gerne advare mod sammenblandingen af refusionsomlægning og udligningsreform, fordi ønsket om at reformere udligningssystemet på flere punkter hviler på et forkert grundlag.

De otte kommuner hævder, at kommunerne i hovedstadsområdet ved hjælp af udligningssystemet kan opretholde et betydeligt højere serviceniveau end resten af landets kommuner. Det billede kan vi slet ikke genkende. Økonomi- og Indenrigsministeriets eget nøgletal for serviceniveau viser, at kommunerne i hovedstadsområdet stort set har samme serviceniveau som resten af landets kommuner. Desuden er forskellene i serviceniveauet løbende blevet indsnævret siden kommunalreformen i 2007. Der er altså intet, der tyder på, at udligningssystemet tillader en skævhed i kommunernes muligheder for at tilbyde et relativt ensartet serviceniveau.

De otte kommuner argumenterer med, at der stort set ikke er forskel på omfanget af pendling i hovedstadsområdet og resten af landet, og at der derfor ikke længere er behov for en hovedstadsudligning. Det er faktisk set ikke korrekt. Omfanget af pendling i hovedstadsområdet er markant højere end i resten af landet. 62 procent af alle jobs i hovedstadsområdet udføres af borgere, der pendler til jobbet i en anden kommune. I resten af landet gælder det kun for 29 procent af jobbene.

Hovedstadsudligningen er etableret, fordi hovedstadsområdet udgør et sammenhængende byområde, der er opdelt i flere kommuner, som har en betydelig indbyrdes pendling. Det vil være uacceptabelt med for store forskelle i skat og service indenfor et sammenhængende byområde.

Hovedstadsudligningen finansieres udelukkende af kommunerne i hovedstadsområdet. Der er altså ikke tale om, at hovedstadskommunerne tager penge fra provinsen. Fremstillingen i medierne kan efterlade det indtryk, at pengestrømmen i udligningssystemet går fra provinsen til hovedstadsområdet. Reelt er der tale om meget store overførsler fra hovedstadsområdet til de øvrige kommuner via udligningssystemet.

De otte kommuner hævder, at skatten er lavere i hovedstadsområdet. Dette er rigtigt, hvis man kun ser på den gennemsnitlige kommunale udskrivningsprocent. Men borgerne i hovedstadsområdet betaler en større andel af deres indtægter i samlet skat (indkomstskat og grundskyld).

Det er hovedstaden og de store byer, væksten skal komme fra. Vækst i hovedstadsområdet er ikke til skade, men til gavn for hele landet. Udligningssystemet må derfor ikke fjerne muligheden for at hovedstadskommuner kan finansiere tiltag der fremmer økonomisk vækst.

Hvis de otte kommuners forslag om en reform af udligningssystemet gennemføres, vil det øge overførslen af midler fra hovedstadsområdet til provinsen. Forslaget fra de 8 kommuner medfører, at der fra 2018 årligt overføres yderligere 2,4 mia. kr. fra hovedstadskommunerne til landets øvrige kommuner, i forhold til de 10 mia. kr. som allerede overføres i dag.

Det vil medføre betydelige serviceforringelser og skattestigninger i hovedstadsområdet. De ekstra 2,4 mia. kr., der skal overføres til provinsen svarer til 71 mio. kr. i gennemsnit pr. kommune for de kommuner, der i dag er omfattet af hovedstadsudligningen.

Det nuværende udligningssystem tager sigte på at udligne forskelle i kommunernes økonomiske vilkår. Borgernes leveomkostninger afviger imidlertid i en række tilfælde fra kommunernes økonomiske vilkår. Familier i hovedstadsområdet har et markant lavere rådighedsbeløb efter skat og faste udgifter end tilsvarende familier i resten af landet. En modelberegning viser, at rådighedsbeløbet er 26 til 30 procent højere i de jyske regioner.

De regionale forskelle betyder, at incitamentet til at tage et job og bosætte sig i hovedstadsområdet allerede begrænses betydeligt i dag. En afskaffelse af hovedstadsudligningen vil yderligere stække dette incitament.

Endelig argumenterer de otte kommuner med, at udgiftsbehovet pr. indbygger i provinsen er højere i provinsen end i Hovedstadsområdet. Hertil er det blot at konstatere, at ud af de 10 kommuner i landet med det højeste socioøkonomiske udgiftsbehov ligger de 8 kommuner i Hovedstadsområdet. Det højere udgiftsniveau i hovedstadsområdet skyldes desuden at mere end halvdelen af landets hjemløse lever i Hovedstadsområdet og at der desværre også er mere kriminalitet i Hovedstadsområdet.

Vi vil opfordre til, at der holdes fast i den oprindelige plan om, at de byrdefordelmæssige konsekvenser af refusionsomlægningen håndteres adskilt fra en langsigtet tilpasning af udligningssystemet. Udligningssystemet skal medvirke til at fremme den økonomiske vækst, ikke skabe barrierer for vækst. Vi kan derfor ikke anbefale, at et kommende Finansieringsudvalg skal lave analyser af forslag om at afskaffe hovedstadsudligningen og forhøje udligningsniveauerne.

Med venlig hilsen

Borgmester Steen Christiansen, Albertslund Kommune
Borgmester Jørgen Johansen, Allerød Kommune
Borgmester Jesper Würtzen, Ballerup Kommune
Borgmester Ib Terp, Brøndby Kommune
Borgmester Eik Dahl Bidstrup, Dragør Kommune
Borgmester Willy Eliassen, Egedal Kommune
Borgmester Jørgen Glenthøj, Frederiksberg Kommune
Borgmester Thomas Lykke Pedersen, Fredensborg Kommune
Borgmester John Schmidt Andersen, Frederikssund Kommune
Borgmester Ole Bondo Christensen, Furesø Kommune
Borgmester Hans Toft, Gentofte Kommune
Borgmester Karin Søjberg Holst, Gladsaxe Kommune
Borgmester John Engelhardt, Glostrup Kommune
Borgmester Pernille Beckmann, Greve Kommune
Borgmester Kim Valentin, Gribskov Kommune
Borgmester Steen Hasselriis, Halsnæs Kommune
Borgmester Benedikte Kiær, Helsingør Kommune
Borgmester Thomas Gyldal Petersen, Herlev Kommune
Borgmester Dorte Meldgaard, Hillerød Kommune
Borgmester Helle Adelborg, Hvidovre Kommune
Borgmester Michael Ziegler, Høje-Tåstrup Kommune
Borgmester Morten Slotved, Hørsholm Kommune
Borgmester Ole Bjørstorp, Ishøj Kommune
Overborgmester Frank Jensen, Københavns Kommune
Borgmester Flemming Christensen, Køge Kommune
Borgmester Mette Touborg, Lejre Kommune
Borgmester Sofia Osmani, Lyngby-Taarbæk Kommune
Borgmester Joy Mogensen, Roskilde Kommune
Borgmester Jens Ive, Rudersdal Kommune
Borgmester Erik Nielsen, Rødovre Kommune
Borgmester Niels Hörup, Solrød Kommune
Borgmester Mogens Haugaard Nielsen, Stevn Kommune
Borgmester Henrik Zimino, Tårnby Kommune
Borgmester Henrik Rasmussen, Vallensbæk Kommune

c.c. Folketingets Finansudvalg, Folketingets Kommunaludvalg, KL